

Sygn. akt IV KK 386/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak (przewodniczący)

SSN Jan Bogdan Rychlicki (sprawozdawca)

SSN Dariusz Świecki

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Krzysztofa Parchimowicza
w sprawie **P. O.**

skazanego z art. 19 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 271 § 1 kk przy zast.
art. 91 § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 12 marca 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Ż.
z dnia 14 marca 2012 r.

**1. uchyla zaskarżony wyrok i uniewinnia P. O. od popełnienia
wszystkich zarzucanych mu czynów z art. 19 § 1 kk w zw. z art. 11
§ 3 kk w zw. z art. 271 § 1 kk i art. 273 kk;**

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Ż. oskarżył m. in. P.O. o to, że:

„I. w dniu 02 października 2006 roku w Ż. nakłonił K. S. do poświadczenia nieprawdy w umowie o dzieło zawartą w dniu 02 października 2006 r. z Przedsiębiorstwem Produkcyjno-Usługowo-Handlowym „F.” na wykonanie prac porządkowych mistrzówek w halach produkcyjnych przez złożenie podpisu na tej umowie jako przyjmująca zamówienie, gdzie faktycznie dzieła takiego nie wykonała a następnie takiej umowy użył jako autentycznej przedkładając ją w P.P.-U-H „F.” to jest o przestępstwo określone w art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

II. w dniu 2 listopada 2006 roku w Ż. nakłonił K. S. do poświadczenia nieprawdy na umowie o dzieło zawartą w dniu 02 listopada 2006 r. z Przedsiębiorstwem Produkcyjno - Usługowo- Handlowym „F.” na wykonanie prac porządkowych na halach produkcyjnych przez złożenie podpisu na tej umowie jako przyjmująca zamówienie, gdzie faktycznie dzieła takiego nie wykonała a następnie takiej umowy użył jako autentycznej przedkładając ją w P. P- U-H „F.”

to jest o przestępstwo określone w art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

III. w dniu 01 lutego 2007 roku w Ż. nakłonił K. S. do poświadczenia nieprawdy na umowie o dzieło zawartą w dniu 1 lutego 2007 r. z Przedsiębiorstwem Produkcyjno-Usługowo-Handlowym „F.” na wykonanie prac porządkowych na halach produkcyjnych przez złożenie podpisu na tej umowie jako przyjmująca zamówienie, gdzie faktycznie dzieła takiego nie wykonała a następnie takiej umowy użył jako autentycznej przedkładając ją w P. P-U-H „F.”

to jest o przestępstwo określone w art. 18 § 2 k.k. w zw. z art.271 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”

Jednocześnie na podstawie art. 335 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o uznanie oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie uzgodnionej z nim kary łącznej 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 2, wymierzenie grzywny 30 stawek dziennych po 10 zł każda oraz zasądzenie kosztów i opłat sądowych (k. 296).

Sąd Rejonowy na posiedzeniu w dniu 14 marca 2012 r., na podstawie art. 343 § 1 k.p.k. uwzględnił wniosek prokuratora i wyrokiem z dnia 14 marca 2012 r. P. O. uznał za winnego:

1. (...) popełnienia zarzucanych mu w pkt I, II i III części wstępnej wyroku czynów, uznając, że zostały popełnione w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu, z których każdy stanowi występki z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. skazał go na karę pozbawienia wolności w wymiarze 6 (sześciu) miesięcy,
2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata,
3. na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu P. O. karę grzywny w wymiarze 30 (trzydziestu) stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 10, 00 (dziesięć) zł,
4. na podstawie art. 627 k.p.k. oraz art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, a to opłatę w kwocie 150.00 (sto pięćdziesiąt) zł oraz wydatki w kwocie 63, 33 (sześćdziesiąt trzy złote i trzydzieści trzy grosze) zł.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 22 marca 2012 r.

Wyrok ten na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. został zaskarżony kasacją Prokuratora Generalnego wniesioną na korzyść skazanego P. O. Skarżący zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa procesowego i materialnego, tj. art. 343 § 1 i 6 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. oraz art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. polegające na uwzględnieniu dołączonego do aktu oskarżenia wadliwego wniosku prokuratora o skazanie P. O. bez przeprowadzenia rozprawy poprzez niezasadne przyjęcie, że oskarżony popełnił określony w tych przepisach występki, podczas gdy zachowanie jego nie wyczerpywało znamion czynu zabronionego”. Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie P. O.

od popełnienia zarzucanego mu czynu. W uzasadnieniu kasacji m. in. podniesiono, że zaskarżony wyrok jest wadliwy, albowiem zapadł z rażącą obrazą przepisów art. 335 § 1 k.p.k. w zw. z art. 343 § 1 i 6 k.p.k. oraz art. 271 § 1 k.k. i art. 273 k.k., w następstwie uwzględnienia błędnego wniosku prokuratora w zakresie prawno-karnej oceny czynów skazanego P. O. Nakłanianie K. S. do poświadczenia nieprawdy w umowach o dzieło zawartych w dniach 2 października i 2 listopada 2006 r. oraz 1 lutego 2007 r. na wykonanie prac porządkowych w halach produkcyjnych Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowym „F.” przez złożenie przez nią podpisów na umowach, gdy faktycznie nie wykonała ona prac porządkowych, a następnie przedłożenie tych umów w P.P-U-H przez skazanego P. O. nie wyczerpywało znamion przestępstwa określonego w art. 271 § 1 k.k. i art. 273 k.k.

Skarżący odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego (por.: wyrok z dnia 5 października 2005 r. II KK 126/05 Lex nr 164270, z dnia 13 listopada 2008 r. IV KK 373/08 Lex nr 468649, wyrok z dnia 16 grudnia 2010 r. sygn. IV KK 379/10 Lex nr 844505) podniósł, że określone w art. 271 § 1 k.k. znamię „uprawnienie do wystawienia dokumentu,” nie obejmuje *de facto* zawarcia umowy o dzieło, ponieważ w tej sytuacji faktyczno-prawnej nie dochodzi do wystawienia dokumentu, ale li tylko do jej podpisania. Te same reguły odnoszą się również do oceny zachowań na gruncie prawa karnego materialnego podjętych w formie podżegania (art. 18 § 2 k.k.). W ocenie autora kasacji skazanie P.O. jest oczywiście niesłuszne.

Sąd Najwyższy rozważył.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym. W całości należało przyznać rację skarżącemu, że zaskarżony wyrok zapadł z rażącą obrazą przepisów postępowania (art. 335 § 1 i 2, art. 343 § 1 i 6), przepisów prawa materialnego (art. 271 § 1 i art. 273), która miała istotny wpływ na jego treść (art. 523 § 1 k.p.k.). Oczywiście jest, że ugoda o której mowa w art. 335 § 1 k.p.k. powinna czynić zadość regułom postępowania oraz przepisom prawa materialnego, zaś sąd *meriti* nie jest związany wnioskiem prokuratora ani treścią jej uzgodnień. W sytuacji, gdy np. ustalone warunki ugody nie mogą być zaakceptowane przez sąd stosownie, do treści § 7 art. 343 k.p.k. powinien on rozpoznać sprawę na zasadach ogólnych. Poza sporem jest, że P. O. zawarł z K. S. umowy o dzieło rezultatem, których miało

być wykonanie prac porządkowych na terenie hal produkcyjnych ww. zakładu produkcyjnego w Ż. To, że te prace nie zostały wykonane nie ma w tej sprawie istotnego znaczenia. Zawarcie umowy o dzieło pomiędzy zamawiającym, a przyjmującym zamówienie podlega ogólnym regułom dotyczącym umów cywilnoprawnych (por. art. 627-639 k.c.) i w żadnym stopniu nie może *in concreto* w odniesieniu do P. O. wywoływać nawet za jego zgodą konsekwencji wynikających z błędnego wniosku prokuratora uzgodnionego z nim samym.

Sąd Najwyższy wielokrotnie akcentował w swoich orzeczeniach, że podpisanie umowy, której treść odbiega od rzeczywistej treści stosunku prawnego, łączącego strony nie stanowi przestępstwa określonego w art. 271 § 1 k.k. Dlatego też strona tejże umowy nie może być sprawcą przestępstwa z art. 271 § 1 k.k., w zakresie sporządzonych przez nią dokumentów odnoszących się do zawarcie, zmiany tejże umowy (por. m.in. wyroki: z dnia 9 października 1996 r., V KKN 63/96, Wokanda 1997, nr 5, s. 15; z dnia 9 maja 2002 r., V KKN 323/99, OSNKW 2002, nr 9-10, poz. 71; z dnia 5 marca 2003 r., III KKN 165/01, Lex 77003; z dnia 5 października 2005 r., II KK 126/05, Lex nr 164270; z dnia 13 listopada 2008 r., IVKK 373/08, Lex nr 468649).

W związku z tym w uwzględnieniu kasacji Prokuratora Generalnego na podstawie art. 537 § 1 i 2 k.p.k. należało uchylić zaskarżony wyrok i zważywszy, że skazanie P. O. jest oczywiście niesłuszne uniewinnić go od popełnienia wszystkich zarzucanych mu czynów z art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. i art. 273 k.k.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.